

بسمه تعالی

یادآوری نکاتی در مورد برخی آنتی هیستامینها و آنتی بیوتیک ها

- * آیا برای درمان آسم برونشیا، تجویز داروهای آنتی هیستامین مؤثر است؟
معمولا خیر، چون در این عارضه مدیا تورهای متعددی نقش دارند و مهار هیستامین به تنهایی کافی نمی باشد.
- * برای درمان رینیت آلرژیک (با علائمی چون آبریزش چشم و بینی، خارش گلو، عطسه و...) اسپری بینی کورتیکو استروئیدی مانند بکلومتازون انتخاب اول و داروهای آنتی هیستامین در خط دوم درمان قرار دارند.

cinnarizine

- * مورد اصلی کاربرد این داروی آنتی هیستامین برای درمان تهوع، سرگیجه، وزوز گوش و همینطور بیماری مسافرت است. البته خواب آوری این دارو را حتما به مصرف کننده یادآوری کنیم.

Cetirizine . fexofenadine . loratadine

- * مزیت اصلی این داروهای آنتی هیستامین جدید در این است که عارضه خواب آوری آنها کمتر از داروهای مشابه است، اما ممکن است باعث عارضه سر درد شوند.
- * از داروهای آنتی هیستامین جدید کدامیک برای کودک ۲ تا ۶ سال مناسب تر است؟ پاسخ: Cetirizine
- * از داروهای آنتی هیستامین جدید کدامیک برای کهیر و خارش پوست مناسب تر است؟ پاسخ: loratadine .
- * از داروهای آنتی هیستامین جدید کدامیک به طور نسبی مؤثر تر و در ضمن عوارض جانبی (خواب آلودگی، سر درد، گیجی و...) بیشتری نیز دارد؟ پاسخ: Cetirizine
- * از داروهای آنتی هیستامین جدید کدامیک به طور نسبی عوارض جانبی کمتری دارد؟ پاسخ: fexofenadine .
- * داروهای آنتی هیستامین (مانند هیدروکسی زین و ...) از جفت عبور کرده و در ضمن وارد شیر هم می شوند. لذا در رابطه با مصرف این داروها و داروهای ضد سرماخوردگی حاوی آنها به خانم های باردار و شیرده تذکر دهیم.

Clemastine

- * این داروی آنتی هیستامین معمولا برای درمان آلرژی های پوستی (کهیر و خارش) بسیار مورد توجه است.

ماهنامه دارویی

شماره 30

فروردین ماه 96

معاونت غذا و داروی شبکه بهداشت و درمان فریدن

Cyproheptadine

* این داروی آنتی هیستامین چه موارد کاربرد تجربی دیگری دارد؟ درمان کم اشتهاپی ، سردرد میگرنی ، کابوس شبانه، سندرم کوشینگ و ناتوانی جنسی ناشی از داروهای ضد سایکوز و ضد افسردگی (احتمال تداخل دارویی مد نظر قرار گیرد!)

Promethazine

* مورد مصرف اصلی این داروی آنتی هیستامین به عنوان ضد تهوع است. عوارض جانبی احتمالی چون خواب آلودگی ، خشکی دهان ، تاری دید و بیبوست رابه بیمار یاد آوری کنیم.

Diphenhydramine. Promethazine

* این داروهای آنتی هیستامین اثر بی حس کنندگی موضعی هم دارند . لذا برای افرادی که به بی حس کنندهای رایج (مانند پروکائین و لیدوکائین) حساسیت دارند تجویز می شوند.

Cetirizine

* دلیل اثر بخشی خوب این دارو برای درمان آلرژی ها نظیر رینیت این است که علاوه بر مهار گیرنده هیستامینی ، مانع از آزاد شدن هیستامین و سایر میانجی های التهابی از ماست سل ها نیز می شود.

* این داروهای آنتی هیستامین عارضه خواب آوری بیشتری دارند:

Dimenhydrinate, Hydroxyzine, Diphenhydramine. Promethazine

لذا خطر انجام کارهای دقیق از جمله رانندگی را به بیمار تذکر دهیم.

* با توجه به اینکه جذب پنی سیلین های خوراکی به همراه غذا کاهش می یابد، بهتر است که یک تا دو ساعت قبل یا بعد از مصرف غذا مورد استفاده قرار گیرند. جالب است که جذب آموکسی سیلین تحت تاثیر غذا قرار نمی گیرد .

Penicillin V

* چرا این آنتی بیوتیک خوراکی امروزه کمتر مورد توجه قرار دارد؟ طیف اثر محدود ، زیست دستیابی پایین و نیاز به مصرف چهار بار در شبانه روز باعث شده تا تدریجاً جایگاه خود را به آموکسی سیلین واگذار کند.

Amoxicillin

* موارد تجویز رایج این دارو عبارت است از عفونت های مجاری ادراری ، دستگاه تنفسی تحتانی ، سینوزیت و التهاب گوش میانی

ماهنامه دارویی

شماره 30

فروردین ماه 96

معاونت غذا و داروی شبکه بهداشت و درمان فریدن

Ampicillin

* با وجود همه مزایای آموکسی سیلین، اما روی باکتری شیگلای (یکی از عوامل اسهال خونی) آمپی سیلین موثر است نه آموکسی سیلین.

Erythromycin. Clarithromycine . Azithromycine

* این آنتی بیوتیک ها روی چه عفونت هایی موثر هستند؟ به طور کلی طیف اثر این داروها بسیار شبیه به پنی سیلین ها است (روی استرپتوکوک ، استافیلوکوک وپنوموکوک ها) و جایگزین موثر وایمن برای بیماران حساس به آنها قلمداد می شوند.

Erythromycin. Clarithromycine

* این داروها منشا تداخل های دارویی مهمی هستند . عوارض داروهایی چون وارفارین ، دیگوکسین و تئوفیلین با مصرف همزمان با این آنتی بیوتیک ها افزایش پیدا می کند . آزیترو مایسین فاقد این تداخلات دارویی است!
* این داروها ریسک آریتمی قلبی را در فرد مستعد به این بیماری (از جمله هیپو کالمی و هیپو منیزیمی) افزایش می دهند ، لذا بیماری زمینه ای را حتماً از بیمار سوال کنیم.

Erythromycin

* این آنتی بیوتیک برای درمان سیاه سرفه و همینطور عفونت های ناشی از کورینه باکتریوم ها از جمله عامل دیفتری ، داروی انتخابی محسوب می شود. دیفتری با علائمی نظیر خستگی، تب، گلو درد و مشکل بلع غذا مشاهده می شود . تورم در ناحیه گلو نشان از خطر ناک بودن وریسک بالای مرگ در اثر این بیماری دارد.
* نکته مهم : قرص حاوی این دارو دارای روکش روده باز شو است، لذا نباید جویده یا شکسته شود . ضمناً مصرف غذا های خیلی ترش یا تحریک کننده ترشح اسید معده با این آنتی بیوتیک ممنوع است.

Clarithromycine

* این آنتی بیوتیک چه مزیت هایی نسبت به اریترومایسین دارد؟ دفعات مصرف کمتر (دو بار در روز)، عوارض گوارشی خفیف تر و طیف اثر وسیع تر (مایکوباکتریوم ها و توکسوپلازما) از مزیت های این دارو به حساب می آید.

. Azithromycine

* طریقه صحیح مصرف این آنتی بیوتیک برای عفونتهای پوستی و تنفسی ۵۰۰ میلی گرم بار اول و سپس ۲۵۰ میلی گرم روزانه به مدت چهار روز است .
* به بیمار حتماً یاد آوری کنیم که باید یک ساعت قبل یا دو ساعت بعد از مصرف غذا میل شود . البته غذا روی جذب کلارتریومایسین تاثیری ندارد.

ماهنامه دارویی

شماره 30

فروردین ماه 96

معاونت غذا و داروی شبکه بهداشت و درمان فریدن

Clindamycin

- * با توجه به اثر این آنتی بیوتیک روی کوکسی های هوازی و بی هوازی ، اندیکاسیون اصلی مصرف آن برای عفونتهای پوستی و آبسه ریوی است.
- * خطرناک ترین عارضه جانبی تجویز سیستمیک این آنتی بیوتیک در بعضی از بیماران ، کولیت غشای کاذب است که با تب ، اسهال آبکی و حتی مرگ همراه است. درمان با استفاده از مترونیدازول و وانکومایسین انجام میشود.

Gentamycin

- * چرا پزشکان هنگام تجویز داروهای هم خانواده این آنتی بیوتیک مانند آمیکاسین و .. معمولاً یک پنی سیلین یا سفالوسپورین (مانند سفوروکسیم و ..) را هم برای بیمار در نظر می گیرند؟ چون این دارو ها با طیف اثر محدود بیشتر روی باکتری های گرم منفی (باکتری های مقاوم تر به آنتی بیوتیک) موثرند. لذا تجویز توام ، دامنه اثر آنها را وسیع تر می کند و در ضمن ریسک مقاومت میکروبی را نیز کاهش می دهد.
- * تزریق داخل عضلانی و داخل وریدی این دارو برای درمان عفونت های شدید خونی و تنفسی و تزریق داخل نخاعی آن برای مننژیت ناشی از باکتریهای گرم منفی تجویز می شود. هر چند که امروزه داروهای هم خانواده سفتریاکسون (سفالوسپورین های نسل سوم) برای درمان مننژیت ارجحیت دارند.
- * مسمومیت کلیوی ناشی از این دارو و هم خانواده های آن تا چه حد خطرناک است؟ این عارضه در صورت تزریق بیش از ۳ تا ۵ روز این دارو، ممکن است در یک چهارم مصرف کنندگان بروز نماید. البته این آسیب معمولاً خفیف و برگشت پذیر است. اندازه گیری غلظت خونی این دارو در مصرف طولانی مدت ضرورت دارد.
- * عوارض گوشه (شنوایی و تعادلی) این دارو چقدر نگران کننده است؟ در بعضی از بیماران ، تزریق بیش از ۵ روز این دارو می تواند این عارضه را به وجود آورد که البته ممکن است برگشت ناپذیر باشد.

Doxycycline

- * یکی از مزایای این آنتی بیو تیک نسبت به تتراسیکلین در این است که علاوه بر طولانی اثر بودن ، جذب آن کمتر تحت تاثیر غذا ، فرآورده های لبنی ، یون های دو ظرفیتی ، آنتی اسید و... قرار می گیرد.
- * یکی از مزایای این آنتی بیو تیک نسبت به تتراسیکلین در این است که عمدتاً از طریق مکانیسم های غیر کلیوی دفع می شود. لذا در نارسایی کلیوی نیاز به تعدیل دوز ندارد.
- * این آنتی بیوتیک برای درمان عفونت ریوی ناشی از مایکوپلاسما و کلامیدیا (عفونت های اکتسابی از اجتماع) و همچنین تیفوس (با علائمی چون تب ، درد عضلانی ، سردرد و بثورات پوستی) در خط اول انتخاب قرار دارد .
- * این آنتی بیوتیک برای درمان اسهال ناشی از وبا و همینطور عفونت دستگاه تناسلی ناشی از کلامیدیا بسیار موثر است.

ماهنامه دارویی

شماره 30

فروردین ماه 96

معاونت غذا و داروی شبکه بهداشت و درمان فریدن

Penicillins

* توجه : دوز بالای داروهای این خانواده در افراد مبتلا به نارسایی کلیوی می تواند باعث بروز تشنج شود.

Penicillin G

* این دارو برای درمان عفونت های پنو مو کوکی انتخابی محسوب میشود این باکتری عامل اصلی بیماری پنو مونی (سینه پهلو) می باشد در ضمن می تواند عفونت های دیگری مانند سینوزیت ، اوتیت (عفونت گوش میانی) ، مننژیت ، استئومیلیت ، آرتریت، سپتیک واندوکارдит را نیز ایجاد کند.

* این دارو برای درمان عفونت های مننگوکوکی انتخابی محسوب می شود این باکتری عامل مننژیت است این باکتری می تواند موجب مننگو کوکسمی (عفونت خون تهدید کننده زندگی) نیز شود مننگوکوک یکی از عوامل مهم مرگ ومیردر کودکان کشورهای توسعه یافته است .

* این دارو برای درمان قانقاریای عفونی انتخابی محسوب می شود . قانقاریا فساد یا عفونی است که در قسمتی از ماهیچه یا استخوان پیدا می شود و آن را سیاه و فاسد می کند این بیماری در اثر عفونت با باکتری کلوستریدیوم پرفرنزنس که حتی در زباله های خانگی هم یافت می شود ایجاد می گردد.

* این دارو کماکان برای درمان سفلیس که یک بیماری عفونی مقاربتی است بسیار موثر است ■

پایان

تهیه کننده: دکتر مریم بلوچی - داروساز

منبع: سایت انجمن داروسازان استان اصفهان

معاونت غذا و داروی شبکه از پیشنهادات شما همکاران محترم در تهیه این ماهنامه استقبال می کند.

ماهنامه دارویی

شماره 30

فروردین ماه 96

معاونت غذا و داروی شبکه بهداشت و درمان فریدن

